

HALLINTO- JA ERITYISTUOMIOISTUINTEN TOIMINNANOHJAUS- JA DOKUMENTAATIONHALLINTAJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISHANKKEEN (HAIPA) ISTUNTOSALI- JA TYÖPISTEVARUSTELU –PROJEKTIN ASETTAMINEN

Asettaminen

Hankejohtaja on tänään päättänyt asettaa hallinto- ja erityistuomioistuinten istuntosali- ja työpistevarustelu –projektin HAIPA-hankkeen alaisuuteen. Projektin tavoitteena on järjestää hallinto- ja erityistuomioistuinten istuntosalien (suullisten käsittelyn salien ja muiden istuntoihin käytettävien tilojen) sekä työpisteiden AV-esitystekninen varustelu siten, että se luo edellytykset oikeusprosessiin liittyvän aineiston käsittelyyn sähköisessä muodossa.

Toimikausi

15.4.2019 – 31.12.2020

Tausta

Oikeusministeriö asetti 20.1.2016 HAIPA-hankkeen, jonka tehtävänä on tukea työmenetelmien kehittämistä ja tuottavuuden lisäämistä luomalla hallinto- ja erityistuomioistuimille asian- ja dokumentinhallinnan toimintaprosesseja tehostava ja yhtenäistävä tietojärjestelmäkokonaisuus, joka mahdollistaa sähköisen yhteistyön muiden viranomaisten, yksityisoikeudellisten yhteisöjen ja kansalaisten kanssa. HAIPA-hankkeen toimikausi on 25.1.2016 – 31.12.2020.

Hallinto- ja erityistuomioistuimissa siirrytään uuden IT-järjestelmän myötä oikeusprosessiin liittyvän aineiston käsittelyyn sähköisessä muodossa aina asian vireille tulosta sen ratkaisemiseen ja arkistointiin saakka. Tämä edellyttää muun ohella myös istuntosalien ja työpisteiden varustamista siihen soveltuvalla AV-esitystekniikalla, joten istuntosali- ja työpistevarusteluprojekti hoidetaan HAIPA-hankkeen alaisuudessa.

HAIPA-hankkeessa toteutettava IT-järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2019 aikana hallinto- ja erityistuomioistuimissa.

Projektissa huomioitavat keskeisimmät hankkeet

Oikeusministeriö asetti 16.6.2017 käräjäoikeuksien istuntosalivarustelu –projektin (OM 8/31/2017). Asettamispäätöstä on täydennetty 18.1.2019 tehdyllä päätöksellä (VN/687/2018). Projektissa on määritelty toiminnalliset vaatimukset käräjäoikeuksien esitystekniikalle. Toiminnalliset vaateet on muutettu tekniseen muotoon ehdotuksessa AV-tekniikan teknisestä toteutuksesta. Projektissa tehdään myös kohdekohtainen kartoitus ja ehdotus valittavasta ratkaisusta toteutustyöryhmän toimesta. Projektiin kuuluu myös esitysteknisten ehdotusten tultua hyväksytyiksi toteuttaa istuntosalien AV-varustelu suunnitelmien mukaisesti. Käräjäoikeuksien istuntosalivarustelu-projektin tekemät selvitykset, ehdotukset ja toteutusratkaisut istuntosalien AV-varustelusta tulee ottaa huomioon hallinto- ja erityistuomioistuinten istuntosali- ja työpistevarusteluprojektissa.

Projektissa tulee ottaa huomioon oikeusministeriön hallinnonalan työympäristö- ja toimitilastrategia 2017 – 2020 (Toiminta ja hallinto 50/2016) sekä hallinto- ja erityistuomioistuinten tietoliikenne- ja tietoverkkoratkaisut tulevaisuudessa. Viimeksi mainittuun liittyy olennaisesti oikeusministeriön tietohallintoyksikössä ja Valtorissa parhaillaan käynnissä oleva perustietotekniikan uusimishanke (OHTIEKE).

Projektin kohderyhmä ja laajuus

Projektin kohderyhmänä ovat hallinto- ja erityistuomioistuimet. Projekti suunnitellaan ja toteutetaan siinä laajuudessa, että hallinto- ja erityistuomioistuinten istuntosalien varustelu mahdollistaa oikeusprosessiin liittyvän aineiston esittämisen ja käsittelyn sähköisessä muodossa.

Projektissa on otettava huomioon se, että käytännössä salivarustelun yksityiskohtiin vaikuttavat muun ohessa salien koko ja muoto sekä kalustuksen asettamat rajoitteet, eikä kaikkia mahdollisia muutoksia esim. rakennusteknisten syiden tai kalusteratkaisujen johdosta ole mahdollista tehdä.

Projektissa huolehditaan myös hallinto- ja erityistuomioistuinten työpistevarustelu sille tasolle, että se mahdollistaa oikeusprosessiin liittyvän aineiston käsittelyn sähköisessä muodossa. Projektin laajuuteen ei kuulu työpisteiden huonekalut, kuten pöydät yms.

Istuntosalivarusteluun kuuluu henkilötodistelun äänentallennus- ja äänentoistojärjestelmät, joiden yhteensopivuus eri tavoin toteutettaviin etäkuulemistilanteisiin ja mahdollinen uusimistarve tulee selvittää ja ratkaista erikseen kunkin suullisen käsittelyn salin kohdalla. Projektin toimialaan ei kuulu istutokäsittelyn kuvatallennusjärjestelmän suunnittelu tai kehittäminen.

Hallinto- ja erityistuomioistuimilla on tarvetta ns. virtuaaliseen istuntosaliin, jossa voitaisiin tietoturvallisuus huomioon ottaen pitää istuntoja esimerkiksi video- tai skype-yhteyden kautta. Tämä seikka tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon projektissa.

Projektin keskeisimmät sidosryhmät

Projektin keskeisimpiä sidosryhmiä ovat asianajajat, oikeusapu, lupalakimiehet sekä muut suullisiin käsittelyihin säännöllisesti osallistuvat tahot.

Projektin tavoitteet ja tehtävät

Projektin tavoitteena on suunnitella hallinto- ja erityistuomioistuinten istunto- ja työpistevarustelut sähköiseen oikeusprosessiin liittyvän aineiston käsittelyyn soveltuvalla, toiminnaltaan mahdollisimman luotettavalla, turvallisella, yksinkertaisella, yhtenäisellä, nykyaikaisella ja kustannustehokkaalla AV-esitystekniikalla.

Projekti pitää tiiviisti yhteyttä ja huolehtii hyvästä tiedonkulusta käräjäoikeuksien istuntosalivarusteluprojektiin sekä hyödyntää ko. projektissa tehtyjä selvityksiä, ehdotuksia ja toteutusratkaisuja.

Hallinto- ja erityistuomioistuinten AV-esitystekniikkajärjestelmä sisällytetään Valtorin palvelukokonaisuuteen vastaavalla tavalla kuin käräjäoikeuksien istuntosalivarustelu.

- 1) Projektin kohteena olevien istuntosalien ja työpisteiden sekä hallinto- ja erityistuomioistuinten tarpeiden kartoitus

Hallinto- ja erityistuomioistuinten toimitiloihin tulee tehdä kohdekohtainen kartoitus, jossa käydään läpi nykyiset suullisen käsittelyn salit, muut istuntoihin käytettävät tilat ja työpisteet tarvittavilta osin. Kartoituksessa tulee kiinnittää huomiota nykyiseen varustelutasoon sekä selvittää, millaisia tarpeita hallinto- ja erityistuomioistuimilla on AV-esitystekniikan osalta.

Hallinto- ja erityistuomioistuimilla on yhteiskäyttöisiä saleja eräiden käräjäoikeuksien tai hovioikeuksien kanssa. Tässä projektissa ei kartoiteta niitä yhteiskäyttöisiä saleja, jotka on jo kartoitettu ja joiden osalta on tehty istuntosalikohtainen suunnitelma käräjäoikeuksien istuntosaliprojektissa.

Kartoitettavien kohteiden osalta tulee selvittää, millaisia remontteja, peruskorjauksia jne. kohteeseen on tulossa. Tämä selvitystyö edellyttää tietoa kunkin kohteen perusvarustelutasosta sekä olemassa olevista teknisistä edellytyksistä. Projektiryhmä määrittelee oikeusministeriön toimitilatiimiltä saamansa tiedon perusteella kunkin kohteen osalta, varustellaanko kohde tämän projektin yhteydessä vai toteutetaanko salivarustelu mahdollisen toimitilahankkeen yhteydessä. Toimitilahankkeissa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon tässä projektissa hyväksytyt ehdotus istuntosalien AV-esitysteknisestä varustelusta.

Jotkut kohteet voivat vaatia AV-tekniikan toteuttamisen johdosta toimitiloihin kohdistuvia muutostöitä kuten sähköasennuksia, kaapelointeja sekä muutoksia kalusteissa. Projektiryhmän tulee selvittää kiinteistön omistajan ja vuokranantajan kanssa vuokrasopimusten mukaisesti kohdekohtaiset muutostyöt, niiden aiheuttamat investointitarpeet ja aikataulut.

Kohdekohtainen kartoitus aloitetaan keräämällä kirjallista tietoa kiinteistön omistajilta ja käyttäjiltä kohteista (pohjapiirustuksia, sähkötasopiirustuksia, valokuvia jne.) sekä selvittämällä hallinto- ja erityistuomioistuinten tarpeet salivarustelun osalta. Saadun kirjallisen materiaalin perusteella palveluntuottaja tekee ehdotuksensa siitä, mihin kohteisiin on tehtävä paikan päällä kohdekohtainen kartoitus. Tässä arvioinnissa palveluntuottaja voi käyttää apunaan teknistä asiantuntijaa. Kohdekohtainen kartoituskäynti sovitaan erikseen kyseessä olevan tuomioistuimen kanssa.

2) Ehdotus valittavasta ratkaisusta

Toimitila- ja istuntosali-kohtaisen kartoituksen lopputuloksena palveluntuottaja laatii ehdotuksensa kuhunkin istuntosaliin laadittavasta AV-esitystekniikan perusratkaisusta sekä toteutusvaiheen läpiviennistä. Ratkaisun tulisi perustua mahdollisuuksien mukaan käräjäoikeuksien istuntosalivarusteluprojektissa laadittuun konseptiin istuntosalien varustelusta. Ratkaisua tehtäessä on otettava huomioon tarkoituksenmukaisin ja kustannustehokkain vaihtoehto esitystekniikalle.

Tarvittaessa ehdotus voi pitää kunkin kohteen osalta ehdotuksen myös työpistevarustelusta.

Edellä kohdassa 1 mainittujen yhteiskäyttöisten salien osalta ei ehdotusta tarvitse tehdä, koska niiden osalta ehdotukset on tehty käräjäoikeuksien istuntosalivarusteluprojektissa.

Ehdotukseen tulee sisältyä ehdotus aikataulusta ja budjetista. Kohdekohtainen aikataulu toteutukselle määritellään yhdessä kiinteistön omistajan ja tilojen käyttäjien kanssa. Toteutusaikataulussa tulee ottaa huomioon HAIPA-hankkeen aikataulu ja eteneminen sekä käräjäoikeuksien istuntosalivarusteluprojektin toteutusaikataulu etenkin niiden toimitilojen osalta, joissa on sekä käräjäoikeuksien että hallinto-oikeuksien yhteisessä käytössä olevia istuntosaleja.

Projektiryhmä esittelee HAIPA-hankkeen johtoryhmälle puollettavaksi ehdotuksensa oikeusministeriölle kohteisiin valittavista toteutustavoista ja kustannusarvioista, mikäli toteutuksella on vaikutuksia kohteen vuokraaikutteisiin menoihin. Näiden kohteiden osalta oikeusministeriö tekee päätöksen toteutuksesta.

Mikäli toteutuksella ei ole vaikutuksia vuokraaikutteisiin menoihin, johtoryhmä tekee päätökset toteutuksesta.

Kohdassa 1 mainittujen yhteiskäyttöisten salien varustelusta aiheutuvat kustannukset maksetaan käräjäoikeuksien istuntosaliprojektille varatuista määrärahoista.

Vuokrasopimusten allekirjoitukset tapahtuvat oikeusministeriön normaalissa prosessissa.

3) Toteutus

Esitysteknisten ehdotusten tultua hyväksytyiksi, toteutetaan istuntosalien AV-varustelut hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti. Ennen toteutusvaiheen aloittamista laaditaan palveluntuottajan kanssa projektisopimus ja projektisuunnitelma.

Kohdassa 1 mainittujen yhteiskäyttöisten salien toteutus hoidetaan käräjäoikeuksien istuntosaliprojektissa.

Projektiryhmä valvoo ja seuraa toteutusta sekä järjestää kustannusten seurannan.

Organisointi ja ohjausmenettely

Tehtävän toteuttamista varten asetetaan projektiryhmä, jonka kokoonpano on seuraava:

Puheenjohtaja

Riikka Pirttisalo, OM, oikeushallinto-osasto, HAIPA-hanketoimisto

Jäsenet

Jukka Hyyryläinen, OM, oikeushallinto-osasto, HAIPA-hanketoimisto

Sanna Nevalainen; OM, oikeushallinto-osasto (1.5.2019 alkaen yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto, tuomioistuinasiat-yksikkö)

Erkki Saukkonen; OM, tietohallintoyksikkö (1.5.2019 alkaen hallinto- ja ohjausosasto, tietoyksikkö)

Kati Jokelainen; Senaatti Kiinteistöt

Marko Maksimoff; Valtori

Työryhmän sihteeri

Työryhmä valitsee keskuudestaan sihteerin.

Hallinto- ja erityistuomioistuimia pyydetään nimeämään oma yhdyshenkilönsä salivarusteluprojektiin liittyen. Projektiryhmä hoitaa yksittäisen tuomioistuimen osalta yhteydenpidon salivarusteluprojektiin liittyvissä asioissa mainitun yhdyshenkilön kautta.

Projektiryhmä voi kääntyä yksittäisten kysymysten osalta sidosryhmien ja niiden virkamiesten puoleen, joiden tehtävänkuvaan kyseessä olevat asiat kuuluvat.

Hankejohtaja voi tarvittaessa täydentää ja muuttaa työryhmän kokoonpanoa.

Projektiryhmän kokoonpanossa on pyritty ottamaan huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n (232/2005) vaatimus, jonka mukaan työryhmässä tulee olla vähintään 40 prosenttia sekä naisia että miehiä, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Jäseniä nimitettäessä on kiinnitetty huomiota siihen, että jäsenillä olisi työssä vaadittavaa asiantuntemusta. Tästä syystä ryhmien kokoonpano ei vastaa edellä mainittua vaatimusta naisten ja miesten lukumäärästä.

Projektiryhmä raportoi työstään HAIPA-hanketoimistolle, joka valvoo ja ohjaa työryhmän työskentelyä. HAIPA-hanke raportoi projektista oikeusministeriölle normaalin hankeraportoinnin puitteissa.

HAIPA-hankkeen johtoryhmä tekee tarvittavat linjaukset ja päätökset, mikäli niihin ei liity vuokravaikutteisia menoja. Päätökset ja linjaukset, joihin liittyy vuokravaikutteisia menoja, viedään oikeusministeriön päätettäväksi.

Rahoitus ja kustannukset

Projektiin osallistuvien oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluvien virkamiesten työ tehdään virkatyönä ja heidän matkakulunsa ja päivärahasa maksetaan asianomaisen viraston varoista.

Projektin yleiset kulut (kuten kohdekartoituksista aiheutuvat projektiryhmän jäsenten matkakustannukset ja kokouskustannukset) katetaan HAIPA-hankkeen toimintamenoista ja kustannusten seuranta toteutetaan HAIPA-hankkeen talousseurannan yhteydessä.

Projektin puitteissa toteutettavat AV-esitystekniikan hankintakustannukset katetaan lähtökohtaisesti HAIPA-hankkeen toimintamenoista. Hankintojen jälkeiset AV-esitystekniikan ylläpidosta aiheutuvat kulut katetaan tuomioistuinten toimintamenoista.

Hankejohtaja

Tuula Kivari

Hankekoordinaattori

Raija Hietala

Jakelu	työryhmän jäsenet
Tiedoksi	korkein hallinto-oikeus hallinto-oikeudet erityistuomioistuimet OM /oikeushallinto-osasto OM / tietohallintoyksikkö OM / talousyksikkö Inka Grönqvist, käräjäoikeuksien salivarusteluprojektin projektipäällikkö / OM